

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ АЛЬ-ФАРАБИ
AL FARABI KAZAKH NATIONAL UNIVERSITY

«GLOBALLY INTERCONNECTED: NEW OPPORTUNITIES AND
CHALLENGES FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT» АТТЫ
IV ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ ЖӘНЕ ОҚУ-ӘДІСТЕМЕЛІК
КОНФЕРЕНЦИЯНЫҢ
ҒЫЛЫМИ ЖӘНЕ ОҚУ-ӘДІСТЕМЕЛІК МАҚАЛАЛАР
ЖИНАҒЫ

СБОРНИК
научных и учебно-методических статей
IV МЕЖДУНАРОДНОЙ НАУЧНО-МЕТОДИЧЕСКОЙ КОНФЕРЕНЦИИ
«GLOBALLY INTERCONNECTED: NEW OPPORTUNITIES AND
CHALLENGES FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT»

MATERIALS
of scientific and methodological articles of
IV INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND METHODOLOGICAL CONFERENCE
«GLOBALLY INTERCONNECTED: NEW OPPORTUNITIES AND
CHALLENGES FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT»

Алматы
«Қазақ университеті»
2023

Парсы халқының классигі Сағди Ширазидің «Гүлстанын» ең алғаш түркі халықтарының тілінде сөйлеткен қыпшақ ақыны Сайф Сараи еді. Ол бұл шығарманы ортағасырлық дәстүрге сай нәзіралық жолмен тәржімалайды. Ақын «Гулистанды» аударып қана қоймай, сонымен қатар, «Гүлстан би-т-түрки» ішіне өзінің төл шығармаларын да енгізіп, Сағди Ширазидің айтар ойын жаңаша жырлап шыққан. Мәселен, Мысыр әмірі Бәтхас (Тейхас) бекті мақтаған және кітаптың құндылығы туралы жазылған бәйіттер қыпшақ ақынның өз қаламынан туындаған. Мұндай өлең жолдары шығарма арасында ұшырасып, кітап соңында жиі кездеседі.

Қыпшақ ақыны Сағдидің еңбегін нәзіралық жолмен аударғандықтан, парсы шайырының шығармасын толық аудару керек деп есептелмейді. Сайф Сараи аудармада ойдың негізгі мағынасына көңіл бөліп, тәржімалап, түсіндіру барысында кейбір хикаяттарды қысқартып, кейбіріне өз жанынан жыр қосып, түркі ұғымына сай жазып шығады. Парсыша және түрікше «Гүлстандағы» хикаяттардың саны бірдей болмау себептері осы. Мәселен, I-VII баптағы хикаяттар саны парсыша 182 болса, түркі тіліндегі аудармасына 178 ғана енген. Қалғаны қысқартылған. Ал, мақал-мәтелдерден, қанатты сөздерден, дидактикалық мысалдар мен нақылдардан, хикметтер мен насихаттардан тұратын VIII баптың түгелге жуығы тәржімаланған. Мұнда ақын шығарманың құрылысы мен тақырыптың әртүрлілігіне байланысты аударманы толық беруге тырысқан.

Қорыта айтсақ, Алтын Орда тұсында жазылған шығармалар мазмұндарының тереңдігімен, тақырыптарының алуан түрлілігімен ерекшеленеді. Сол дәуірдегі әдебиетке зер сала қарағанда, шығармалардың идея-эстетикалық құндылығы мен поэтикалық дәрежесі жағынан өз дәуірінің алдыңғы қатарлы жазба мұралары ретінде танылғанына көз жеткіземіз.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі:

1. Қыраубаева А. Түрік әдебиетіндегі оянушылық және нәзира дәстүрінің тууы // Классикалық зерттеулер. – Алматы, 2012. – Т. 6.
2. Жанұзақова Қ.Т., Үсеева Б. Алтын Орда дәуірі әдебиетіндегі қисса-дастандар және «Хұсрау Шырын» дастаны. ҚазҰУ Хабаршысы. Филология сериясы, [S.I.], v. 158, n. 6, may 2016. ISSN 2618-0782.
3. Нуриева Ф.С. «Алтын Орданың әдеби тілі: Нормалар мен вариациялар» Life Science Journal журналы 2014;11(10):713-717] (ISSN:1097-8135). <http://www.lifesciencesite.com>
4. Келімбетов Н. Көркемдік дәстүр жалғастығы. (Ежелгі түркі поэзиясы және қазақ әдебиеті бастаулары). Зерттеу. – Астана, Елорда, 2000. – 288 б.
5. Қыраубаева А. Ғасырлар мұрасы.- Алматы: Мектеп, 1988.

UDC 246.325

Nakiskhozhayeva A.E.*

Orazbayeva A.S.**

MASSIVE OPEN ONLINE COURSES IN HIGHER EDUCATION

Андағна: Соңғы уақытта экономикалық дамыған елдерде интернет-технологияларды қолданудың артуы осы технологиялардың әлеуметтік бейімделуіне өзгерістер әкелді. Жаппай ашық онлайн курстары (MOOCs) онлайн оқытудың күрделі процесін жеңілдетеді. Дегенмен, процеске негізделген және мазмұнға негізделген тәсілдер арасындағы алшақтықпен қолданыстағы MOOC сапасы мен педагогикасына қатысты алаңдаушылық бар. Онлайн курстардың оқу мүмкіндіктерін арттыруға әлеуеті бар екені мойындалғанымен, MOOC жоғары білім беру жүйесіне, әсіресе оларды перспективалы деп санайтын университеттер үшін инте-грациялануы керек пе деген сұрақ әлі де пікірталас мәселесі болып табылады. MOOC жоғары оқу орындарына ашық білім беру элементтерін енгізе алады және бұл мақалада MOOC ресурстық курстарының сипаттамасы туралы айтылады.

* 1-year of studies masters candidate, department of computer science studies, faculty of informational technology, KazNU named after al-Farabi, Almaty, Kazakhstan e-mail: aruun_nks@gmail.com

** MA, senior lecturer, Kazakh National University by al-Farabi

Кілт сөздер: ЖАОК; электрондық оқыту; аралас оқыту; ашық білім беру; оқу платформасы; Интернет-ресурс.

Аннотация: В последнее время более широкое использование интернет-технологий в экономически развитых странах привело к изменениям в социальной адаптации этих технологий. Массовые открытые онлайн-курсы (МООК) могут упростить сложный процесс онлайн-обучения. Однако существует обеспокоенность по поводу качества и педагогики существующих МООК, при этом наблюдается разрыв между подходами, основанными на процессе и на содержании. Хотя признается, что онлайн-курсы обладают потенциалом для расширения возможностей обучения, вопрос о том, следует ли интегрировать МООК в систему высшего образования, особенно для университетов, которые считают их перспективными, все еще остается предметом споров. МООК могут привнести элементы открытого образования в высшее образование, и в этой статье описываются характеристики ресурсных курсов МООК.

Ключевые слова: МООК; электронное обучение; смешанное обучение; открытое образование; учебная платформа; интернет-ресурс.

Abstract: Recently, the wider use of internet technologies in economically developed countries has led to changes in the social adaptation of these technologies. Massive Open Online Courses (MOOCs) can simplify the complex process of online learning. However, there are concerns about the quality and pedagogy of existing MOOCs, with a perceived divide between process-based and content-based approaches. While online courses are acknowledged as having potential to enhance learning opportunities, whether MOOCs should be integrated into higher education, particularly for universities that view them as promising, is still a topic of controversy. MOOCs can introduce open education elements into higher education, and this article outlines the characteristics of MOOC resource courses.

Keywords: MOOC; e-learning; blended learning; open education; learning platform; online resource.

Students and teachers are showing considerable interest in Massive Open Online Courses (MOOCs). By providing free access to the latest courses, they undoubtedly lower the cost of higher education, presenting an opportunity to alter existing models of higher education. The article's significance lies in the widespread interest and high demand for online courses, which can tackle numerous educational challenges and issues. Additionally, there is a need to examine both the MOOC phenomenon itself and the techniques for incorporating online courses into higher education.

The increasing role of the English language in Kazakhstan makes the issue of realizing the state status of the Kazakh language more important. There is no harm in learning a language, on the contrary, the benefits are enormous.

Today, teaching foreign languages at a professional level is the main priority in higher educational institutions. That is, every student can master a foreign language and develop it further depending on his specialty. In addition, there is a great opportunity to go to foreign countries and gain a lot of experience.

Leading universities worldwide organize courses and establish open learning portals, and Kazakhstani universities are also participating in this process. Commercial projects such as Coursera and Stepik have been operational for a few years, launched in collaboration with reputable universities. These projects offer both free and paid online courses. As per the prevailing conditions and policies, Coursera provides restricted access (a license) to utilize its services. The materials available as part of the services can only be downloaded for personal use, and only one account can be created, with no sharing of access or credentials. The completion of online courses is certified, but it is chargeable, and there is a monthly or annual subscription to Coursera materials. It is important to note that Coursera does not award academic credits.

The e-learning sector now includes significant corporations such as Pearson and Google. Google's technologies provide methodological support for teachers seeking to advance their careers and develop Internet services and Google services for education. Google specializes in cloud technology and platforms that create learning and educational environments for educational institutions. Pearson Educational Corporation is responsible for developing training and educational applications and supporting distance learning programs.

Futurelearn has consolidated all the open, free online courses offered by prominent British universities. [1]

In Kazakhstan, Higher Education Institutions (HEIs) need to determine how to address the diverse needs of learners in a shifting education market while fulfilling their educational objectives.

The conventional model and system of higher education established during the Middle Ages are becoming outdated, and MOOCs have become a present-day reality and are now a part of our lives.

Massive Open Online Courses (MOOCs) have garnered significant interest lately. These courses offer free access to the latest courses, and their original objective is to "open up" education and provide free access to higher education to more students from different countries. Unlike conventional online university courses, MOOCs have two crucial characteristics[2, p.10]:

1. Open access – allowing anyone to participate in an online course for free.
2. Scale – enabling an unlimited number of people to participate in the course.

The development of MOOCs is founded on the principles of open education, which advocate for the free transfer of knowledge from one individual to another. It aims to support the desire for learning without imposing any demographic, economic, or geographical limitations.

Undeniably, this is a period of reflection on the nature and usefulness of MOOCs, and how to effectively utilize the benefits and opportunities they offer. Radical claims that MOOCs will irrevocably replace the traditional education system and learning process are proving to be unfounded. Such an outcome is unlikely to materialize. However, what should be sought is the integration of various learning platforms and Internet resources with the learning management and control system, boosting the flexibility of the learning process, changing the curriculum structure, adapting work program content, coordinating learning activities, replacing conventional learning resources, and improving and adjusting the university's structure, among other things.

It's important to note that education is a multi-faceted system that encompasses several actors and complex processes. Therefore, the concept of "disruptive innovation" to explain the MOOC phenomenon should be approached with caution to avoid superficial judgments.

The Platform offers free courses with no formal requirements for a basic education level. Learners can receive certificates upon completing the online course, which they can use to receive credit towards a Bachelor's or Specialist degree program at a higher education institution. To obtain a certificate, learners must identify themselves and fulfill completion requirements. The Open Platform fosters a dynamic and interactive open education community by creating an attractive and stable user interface for both teachers and students. Sharing data across platforms and services is facilitated by the information cloud and open standards. Open education is emerging as a source of innovation in higher education, contributing to preserving the fundamental values of education in the university. Learning itself is becoming more personalized.

By developing and maintaining a visually appealing and dependable user interface for teachers and students, the Open Platform encourages an active and interactive open education community. The information cloud and the implementation of open standards facilitate the exchange of data between platforms and services. Open education is emerging as a driver of innovation in higher education, helping to uphold the fundamental principles of education in universities. Learning is becoming increasingly focused on a learner-centered approach.

The national platform "Daryn, Bilim Land" currently does not offer courses for learning foreign languages, particularly English. However, local students interested in language courses have taken online courses independently. The primary selection criteria for these courses were accessibility (free access), user-friendly and clear menus and interfaces, and course topics. Among the plethora of available platforms and courses, MOOEC (Massive Open Online English Courses) was chosen. MOOEC was established in Brisbane, Australia, with the backing of the Queensland state government and the local English language teaching community. It is an open online course that focuses on teaching English at all levels. MOOEC lessons are organized based on recognized language proficiency levels (A1, A2, B1, B2, C1, C2). These courses are free of charge and provide high-quality online English language instruction.

Although MOOEC courses acknowledge the significance of the teacher's role and the direct interaction between learners and instructors, they offer the potential for blended learning in English language education. MOOEC is an active, non-profit global educational initiative that aims to enhance international education.

Ninety percent of the trainees reported several disadvantages, including the absence of personal interaction with teachers, fragmented courses, difficulty in building a cohesive system of courses in a particular subject or specialization, and the absence of an entry test to determine the learner's language level. However, they acknowledged that the platform offered useful practical courses such as check-in at the airport, listening tips, and common mistakes. The students found this form of learning interesting and expressed their intention to take additional courses on this platform or other resources/platforms in the future.

In summary, an examination of online course implementation reveals that it can address various educational and training objectives. The selection of online courses, their content, and scope should be determined by the learning objectives. Despite several advantages and disadvantages of using blended and e-learning technologies, they offer opportunities to broaden the range of materials, methods, and teaching techniques.

It is important to acknowledge that in the contemporary globalized world, learners have the chance to enhance their foreign language and communication skills by working with a dynamic and up-to-date language. This is crucial since language is a constantly evolving and changing phenomenon. The debate surrounding the integration of online courses in higher education and engineering training should not serve as grounds to reject the opportunities offered by modern technology.

The topics covered in the article may hold practical implications. Utilizing online courses helps students become more self-sufficient and heightens their drive to learn a language. It is plausible to consider that online courses could be integrated, in part or in full, into the independent work assigned to students as outlined in the curriculum and work program. The integration of online courses may facilitate the optimization of the learning process in a contemporary higher education institution.

References

1. Mooc and open education: implications for higher education [Open education network] – URL: <https://open-education.net/services/mooc-i-otkrytoe-obrazovanie-znachenie-dlya-vysshego-obrazovaniya/>
2. Uvarov A. Yu. Why do we need this agony // *Informatika i obrazovanie*. 2015. № 9. p. 3-17.
3. Kun Wu, Miao Shang Analysis of Influence of MOOC for Development of Higher Education in China – URL: <https://www.atlantis-press.com/proceedings/emim-16/25853511>

ӘӨЖ 811.512:372.8

Рахметилдаева Ж.К.*

ЖАЗУ – КӨРІКТІ ОЙЛАРДЫҢ КӨРІНІСІ

Андапта Мақалада оқушының жазу дағдысын дамытудың формалары мен оны оқытудың мәселелері туралы мұғалім рефлексиясы қамтылған.

Кілт сөздер: жазу, қойын дәптер, хат, оқушы, сабақ, рефлексия.

Аннотация Статъя содержит рефлексию Учителя о формах развития навыка письма учащегося и проблемах его обучения.

Ключевые слова: письмо, тетрадь, письмо, ученик, урок, рефлексия.

Abstract The article contains the Teacher's reflection on the forms of development of the student's writing skill and the problems of his learning.

Keywords: letter, notebook, letter, student, lesson, reflection.

Жазу процесі – күрделі процесс. Кез келген шығармашылық дүниені жазу, оны жарыққа шығару үшін әр адамда және балада жазу дағдысының болуы қажет.

* қазақ тілі мен әдебиеті пәнінің мұғалімі, Ақкөз Қосанұлы ат. №18 орта мектебі, Меркі ауданы, Жамбыл обл., Қазақстан, e-mail: rakhmetildaeva@inbox.ru

56.	Мурзабулатова Ф.Ч., Осипьян Н. Д. ОБРАЗНЫЕ СРЕДСТВА ЯЗЫКА В ХУДОЖЕСТВЕННОМ ТЕКСТЕ: К ПРОБЛЕМЕ ПЕРЕВОДА (НА МАТЕРИАЛЕ ОРИГИНАЛА И ПЕРЕВОДА РОМАНА МАРГАРЕТ МИТЧЕЛЛ «УНЕСЕННЫЕ ВЕТРОМ» «GONE BY THE WIND» 1936)	404
57.	Мурзагулов С.К. ДЕЛОВАЯ КОРРЕСПОНДЕНЦИЯ НА ПРИМЕРЕ НЕФТЕГАЗОВОГО СЕКТОРА	407
58.	Мурзатаева А.Т. АЛТЫН ОРДА ДӘУІРІНДЕГІ АУДАРМА-НӘЗИРА ӘДЕБИЕТТІҢ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ	410
59.	Nakiskhozhayeva A.E., Orazbayeva A.S. MASSIVE OPEN ONLINE COURSES IN HIGHER EDUCATION.....	413
60.	Рахметилдаева Ж.К. ЖАЗУ – КӨРІКТІ ОЙЛАРДЫҢ КӨРІНІСІ	416
61.	Рзағазиева А.К., Куралова А.Т. СӨЙЛЕУ ҚАБІЛЕТІ БҰЗЫЛҒАН БАЛАЛАРҒА АРНАЛҒАН ҚАЗАҚ ТІЛІН ОҚЫТУ ӘДІСТЕМЕЛЕРІ ЗЕРТТЕУ	419
62.	Сағынкүл Ж.Д., Имаханбет Р.С. АХМЕТ БАЙТҰРСЫНҰЛЫНЫҢ «ҚЫРЫҚ МЫСАЛ» ЖИНАҒЫНЫҢ ЖАЗЫЛУЫ.....	422
63.	Сайдимова К.А., Букабаева Б.Е. CLIL ӘДІСІНІҢ ШЕТТІЛДІК БІЛІМ БЕРУДЕГІ ӨЗЕКТІЛІГІ	424
64.	Salimbay A., Shayahmet A. THE CASE-STUDY: THE USE OF CHATGPT	428
65.	Салыхова Ш.Д. CRITICAL WRITING: EXAMPLES AND BRILLIANT TIPS	430
66.	Сапаров А.А. ОСОБЕННОСТИ ПЕРЕВОДА МОЛОДЕЖНОГО СЛЕНГА	432
67.	Сарбасова А.Н. СТУДЕНТТІҢ ШЫҒАРМАШЫЛЫҚ ОЙЛАУ ДАҒДЫСЫН ҚАЛЫПТАСТЫРУДАҒЫ МЕДИАМӘТІННІҢ ОРНЫ	434
68.	Сарымбетова А.А., Шойбекова А.Ж. INNOVATIVE TECHNOLOGIES IN FOREIGN LANGUAGE TEACHING.....	436
69.	Сейсенбек Ж., Букабаева Б.Е. ТАНЫМДЫҚ ТЕХНОЛОГИЯЛАР АРҚЫЛЫ СТУДЕНТТЕРДІҢ ЖАЗЫЛЫМ ҚҰЗЫРЕТІН ҚАЛЫПТАСТЫРУДА КОМПЬЮТЕРЛІК БАҒДАРЛАМАЛАРДЫ ҚОЛДАНУ	439
70.	Толдыбаева Ф.Б., Жұмабаева А.А., Құрманалиев А. «ЫРЫҚ БІТІК» НЕГІЗІНДЕГІ ТӘҢІРШІЛДІК ПЕН ШАМАНИЗМНІҢ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ	443
71.	Тохтабаева А.А. THE MODEL OF FUTURE FOREIGN LANGUAGE TEACHERS’ COMMUNICATIVE COMPETENCE DEVELOPMENT BASED ON PROBLEM-SOLVING TASKS	447
72.	Тулекова Г.Қ. ҒАБИТ МҮСІРЕПОВ ӘҢГІМЕЛЕРІНІҢ СИНОПСИСІ – АКАДЕМИЯЛЫҚ ДИСКУРС ӨЛШЕМІ	450
73.	Турсынбекова Д.М., Артемьев А.М. ВЗАИМОСВЯЗЬ МЕЖДУ ВОСПРИЯТИЕМ РИСКА И ИМИДЖЕМ ДЕСТИНАЦИИ В ПРИКЛЮЧЕНЧЕСКОМ ТУРИЗМЕ	453